

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

ПОСТАНОВА

Київ

№ _____

Про прийняття Остаточного
рішення про сертифікацію
оператора газотранспортної
системи

Відповідно до пункту 7 частини першої статті 17 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», статей 23, 24, 27 – 31 Закону України «Про ринок природного газу», частини другої статті 1 Протоколу про приєднання України до Договору про заснування Енергетичного Співтовариства, ратифікованого Законом України «Про ратифікацію Протоколу про приєднання України до Договору про заснування Енергетичного Співтовариства», висновку Секретаріату Енергетичного Співтовариства щодо попереднього рішення про сертифікацію від 17 грудня 2019 року № 4/19 Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Прийняти Остаточне рішення про сертифікацію ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ОПЕРАТОР ГАЗОТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ» (код ЄДРПОУ 42795490), що додається.
2. Ця постанова набирає чинності з 01 січня 2020 року.

Додаток
до постанови Національної
комісії, що здійснює державне
регулювання у сферах енергетики
та комунальних послуг
№ _____

ОСТАТОЧНЕ РІШЕННЯ ПРО СЕРТИФІКАЦІЮ ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ОПЕРАТОР ГТС УКРАЇНИ»

1. Вступна частина

Статтями 9, 10 Директиви 2009/73/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 13 липня 2009 року про спільні правила внутрішнього ринку природного газу та про скасування Директиви 2003/55/ЄС (далі – Директива) та статті 3 Регламенту 715/2009 Європейського Парламенту та Ради від 13 липня 2009 року про умови доступу до мереж транспортування природного газу та яким скасовується Регламент (ЄС) (далі – Регламент ЄС) визначено вимоги щодо призначення оператором газотранспортної системи суб'єкта господарювання, який отримав рішення про сертифікацію відповідно до вимог Директиви та Регламенту ЄС. Імплементация зазначених вимог Директиви та Регламенту ЄС у національному законодавстві передбачена міжнародними зобов'язаннями України, взятими в рамках Договору про заснування Енергетичного Співтовариства, що був підписаний 24 вересня 2010 року в місті Скоп'є (Македонія) та ратифікований Законом України «Про ратифікацію Протоколу про приєднання України до Договору про заснування Енергетичного Співтовариства», а також Законом України «Про ринок природного газу» (далі – Закон).

Законом визначено дві моделі відокремлення із трьох можливих, передбачених положеннями Директиви. Статтею 23 Закону встановлено загальні вимоги щодо відокремлення і незалежності оператора газотранспортної системи (модель відокремлення OU), відповідно статтями 27 – 29 Закону визначено особливі вимоги про відокремлення і незалежність оператора газотранспортної системи (модель відокремлення ISO).

ТОВАРИСТВОМ З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ОПЕРАТОР ГАЗОТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ» (код ЄДРПОУ 42795490) (далі – ТОВ «Оператор ГТС України») 04 жовтня 2019 року подано до НКРЕКП запит на проведення сертифікації оператора газотранспортної системи за моделлю ISO разом з документами, даними та інформацією, що вимагаються Порядком здійснення процедури сертифікації оператора газотранспортної системи, затвердженим постановою НКРЕКП від 14 квітня 2016 року № 631.

НКРЕКП розглянула подані ТОВ «Оператор ГТС України» документи, дані та інформацію щодо відповідності вимогам щодо відокремлення та незалежності оператора газотранспортної системи, передбачені Законом, а також інформацію, надану від інших установ та підприємств, та постановою від 22 листопада 2019 року № 2482, прийняла попереднє рішення про сертифікацію ТОВ «Оператор ГТС України», яким передбачається, що для прийняття остаточного рішення про сертифікацію оператора системи передачі необхідно надати до НКРЕКП:

1) у зв'язку з укладеним Договором купівлі-продажу частки у статутному капіталі ТОВ «Оператор ГТС України» у розмірі 100 відсотків статутного капіталу між АТ «Укртрансгаз» та АТ «Магістральні газопроводи України» від 22 листопада 2019 року № 1911000192:

копію дозволу Антимонопольного комітету України на концентрацію у зв'язку із передачею ТОВ «Оператор ГТС України» на праві господарського відання майна, що перебуває в державній власності та використовується у процесі провадження діяльності з транспортування природного газу магістральними трубопроводами, та набуттям АТ «Магістральні газопроводи України» частки у статутному капіталі ТОВ «Оператор ГТС України»;

належним чином оформлений Акт приймання-передачі частки у статутному капіталі ТОВ «Оператор ГТС України» із зазначенням дати приймання-передачі;

2) інформацію та документи, що підтверджують збільшення статутного капіталу ТОВ «Оператор ГТС України» за рахунок відчужених АТ «Укртрансгаз» власних необоротних та оборотних матеріальних активів, що використовуються у процесі провадження діяльності з транспортування природного газу магістральними трубопроводами, зокрема акт приймання-передачі цих активів із зазначенням дати приймання-передачі;

3) інформацію та документи, що підтверджують зміну сторони договорів про закупівлю товарів, робіт та послуг з АТ «Укртрансгаз» на ТОВ «Оператор ГТС України» з метою забезпечення безперервного функціонування об'єктів газотранспортної системи, із зазначенням дати такої зміни;

4) інформацію та документи, що підтверджують переведення від АТ «Укртрансгаз» до ТОВ «Оператор ГТС України» всіх працівників, необхідних для ефективного провадження діяльності з транспортування природного газу;

5) копії документів, що підтверджують припинення зобов'язань АТ «НАК «Нафтогаз України» (далі – НАК «Нафтогаз України») та АТ «Укртрансгаз» у частині повернення об'єктів, які були передані таким суб'єктам господарювання або особам, правонаступниками яких вони є, шляхом укладення додаткових угод (договорів) до Угоди про використання державного майна, яке не підлягає приватизації, від 04 лютого 1999 року № 76 та Угоди про використання державного майна, яке не підлягає приватизації, від 17 червня 1999 року № 19/275;

6) належним чином оформлений Акт приймання-передачі майна із зазначенням дати приймання-передачі, складений відповідно до Договору про

передачу на праві господарського відання державного майна, що перебуває в державній власності та використовується у процесі провадження діяльності з транспортування природного газу магістральними трубопроводами, від 21 листопада 2019 року № 13010-05/197;

7) копію Програми відповідності, затвердженої Міністерством фінансів України, яка визначає заходи для уникнення дискримінаційних дій та впливу на діяльність оператора газотранспортної системи та моніторинг виконання таких заходів, функціональні обов'язки його працівників для досягнення цих цілей.

Відповідно, 22 листопада 2019 року НКРЕКП повідомила Секретаріат Енергетичного Співтовариства про прийняте попереднє рішення та надала інформацію та відомості надані Оператором згідно з вимогами Порядку сертифікації.

18 грудня 2019 року отримано висновок Секретаріату Енергетичного Співтовариства (далі – Секретаріат) щодо попереднього рішення про сертифікацію від 17 грудня 2019 року № 4/19, згідно з яким ТОВ «Оператор ГТС України» може бути сертифіковане відповідно до попереднього рішення НКРЕКП про сертифікацію, затвердженого постановою НКРЕКП від 22 листопада 2019 року № 2482.

2. Законодавство, що застосовується

Згідно з частиною другою статті 24 Закону порядок здійснення процедури сертифікації, що містить вимоги до повідомлень, документів, даних та інформації, що надаються суб'єктом, який подає запит на сертифікацію, строк їх подання, розмір та порядок стягнення плати за здійснення сертифікації, строк дії рішення про сертифікацію, затверджується Регулятором.

Порядок здійснення процедури сертифікації оператора газотранспортної системи затверджено постановою НКРЕКП від 14 квітня 2016 року № 631 (далі – Порядок сертифікації).

Відповідно до абзацу першого частини першої статті 24 Закону та пункту 1 розділу III Порядку сертифікації Регулятор (НКРЕКП) перевіряє відповідність суб'єкта господарювання, який подав запит на сертифікацію, вимогам про відокремлення і незалежність оператора газотранспортної системи, передбаченим Законом для обраної моделі відокремлення.

Відповідно до частини третьої статті 27 Закону оператор газотранспортної системи України (далі – Оператор ГТС) зобов'язаний:

відповідати вимогам частин першої і третьої статті 23 Закону;

мати у своєму розпорядженні фінансові, технічні, матеріальні та людські ресурси, необхідні для виконання покладених на нього статтею 28 Закону функцій, зокрема взаємодії з операторами газотранспортних систем сусідніх держав.

Згідно з частиною першою статті 23 Закону Оператор ГТС є юридичною особою, яка не є складовою вертикально інтегрованої організації і здійснює свою господарську діяльність незалежно від діяльності з видобутку, розподілу,

постачання природного газу, діяльності оптових продавців. Оператор газотранспортної системи не може провадити діяльність з видобутку, розподілу або постачання природного газу.

Також частиною третьою статті 23 Закону визначено, що з метою забезпечення незалежності оператора газотранспортної системи фізична або юридична особа не має права одночасно:

1) безпосередньо чи опосередковано здійснювати одноосібний або спільний контроль над принаймні одним суб'єктом господарювання (у тому числі іноземним), який провадить діяльність з видобутку (виробництва) та/або постачання природного газу та/або електричної енергії, та безпосередньо чи опосередковано здійснювати одноосібний або спільний контроль над оператором газотранспортної системи (у тому числі бути власником газотранспортної системи) або користуватися будь-яким правом щодо оператора газотранспортної системи (у тому числі будь-якими правами щодо самої газотранспортної системи);

2) безпосередньо чи опосередковано здійснювати одноосібний або спільний контроль над оператором газотранспортної системи (у тому числі бути власником газотранспортної системи) та безпосередньо або опосередковано здійснювати одноосібний або спільний контроль над принаймні одним суб'єктом господарювання (у тому числі іноземним), який провадить діяльність з видобутку (виробництва) та/або постачання природного газу та/або електричної енергії, або користуватися будь-яким правом щодо принаймні одного суб'єкта господарювання (у тому числі іноземного), який провадить діяльність з видобутку (виробництва) та/або постачання природного газу та/або електричної енергії;

3) призначати принаймні одну посадову особу оператора газотранспортної системи та безпосередньо або опосередковано здійснювати одноосібний або спільний контроль над принаймні одним суб'єктом господарювання (у тому числі іноземним), який провадить діяльність з видобутку та/або постачання природного газу, або користуватися будь-яким правом щодо принаймні одного суб'єкта господарювання, який провадить діяльність з видобутку та/або постачання природного газу;

4) бути посадовою особою оператора газотранспортної системи і принаймні одного суб'єкта господарювання (у тому числі іноземного), який провадить діяльність з видобутку та/або постачання природного газу.

Частиною четвертою статті 27 Закону визначено, що власник газотранспортної системи зобов'язаний відповідати вимогам частини другої статті 28 цього Закону.

При цьому частиною другою статті 28 Закону встановлено, що власник газотранспортної системи зобов'язаний:

1) забезпечувати всю необхідну співпрацю і підтримку оператору газотранспортної системи для виконання його функцій, включно з усією необхідною інформацією;

2) фінансувати інвестиції, передбачені планом розвитку газотранспортної системи на наступні 10 років, або надавати згоду на фінансування такої інвестиції будь-якою заінтересованою стороною, у тому числі оператором газотранспортної системи;

3) забезпечувати виконання фінансових зобов'язань, пов'язаних з активами газотранспортної системи, крім зобов'язань, пов'язаних з функціями оператора газотранспортної системи;

4) залучати інвестиції для цілей розвитку газотранспортної системи, крім інвестицій, коли відповідно до пункту 2 цієї частини власник надав згоду на її фінансування будь-якою заінтересованою стороною, у тому числі оператором газотранспортної системи.

Крім того, абзацом другим частини четвертої статті 27 Закону зазначено, що власник газотранспортної системи надає Регулятору проекти всіх договорів із суб'єктом господарювання, що подав запит на сертифікацію, та будь-якою іншою відповідною особою.

Частиною другою статті 20 Закону передбачено, що Оператором ГТС має бути суб'єкт господарювання, який отримав ліцензію на провадження діяльності з транспортування природного газу.

При цьому ліцензія на провадження діяльності з транспортування природного газу видається виключно тому заявнику, щодо якого прийнято остаточне рішення про сертифікацію (відповідно до статей 24, 26 цього Закону, крім заявника, щодо якого Регулятор прийняв рішення про незастосування статті 23 цього Закону відповідно до статті 54 цього Закону).

З метою забезпечення реалізації вимог щодо відокремлення та незалежності Оператора ГТС за моделлю ISO відповідно до Закону Верховною Радою України 31 жовтня 2019 року прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з відокремленням діяльності з транспортування природного газу» (далі – Закон про відокремлення), яким врегульовано проблемні питання чинного законодавства, зокрема:

до Господарського кодексу України внесено зміни, якими:

усунуто опосередкований контроль над Оператором ГТС з боку Уряду шляхом виключення вимоги щодо затвердження Кабінетом Міністрів України фінансового плану;

надано Кабінету Міністрів України чи відповідному уповноваженому суб'єкту управління майном можливість передати об'єкти державної власності (ГТС) в господарське відання Оператору ГТС;

визначені обсяги прав та обов'язків за моделлю ISO власника майна, переданого Операторові ГТС на праві господарського відання, у частині його контролю, використання та збереження згідно з вимогами Закону;

надано новому Оператору ГТС можливість використовувати державне майно на підставі права господарського відання незалежно від подальших змін його структури управління, у тому числі у зв'язку із залученням іноземного партнера;

до Земельного кодексу України внесено зміни, якими:

передбачено можливість надання на праві постійного користування земельних ділянок новому Оператору ГТС;

забезпечено одночасний перехід речових прав на об'єкти ГТС (на праві господарського відання) до нового Оператора ГТС та припинення права АТ «Укртрансгаз» постійного користування на ділянки під такими об'єктами;

до Закону України «Про трубопровідний транспорт» внесено зміни, метою яких є усунення термінологічної неузгодженості щодо можливості відчуження основних фондів АТ «Укртрансгаз», що не є об'єктами державної власності, але будуть використовуватися у процесі здійснення діяльності з транспортування природного газу;

до Закону України «Про управління об'єктами державної власності» внесено зміни, метою яких є забезпечення обсягу прав Оператора ГТС, що вимагається при сертифікації за обраною моделлю відокремлення ISO;

до Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» внесено зміни в частині встановлення строку, протягом якого новий Оператор ГТС повинен отримати відповідну ліцензію, зважаючи на практику та законодавчі вимоги щодо попередніх процедур (наприклад, проходження процедури сертифікації у випадку Оператора ГТС, яка може займати до 6 місяців). Зміни дозволяють новому Операторові ГТС надавати послуги з транспортування природного газу та мати статус ліцензіата до проходження власної процедури ліцензування. Аналогічні зміни запроваджено у Законі України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності»;

до Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» внесено зміни, метою яких є посилення спроможності Регулятора в частині нагляду за дотриманням вимог щодо незалежності власником ГТС відповідно до вимог Закону, зокрема погодження договорів, що укладаються між Оператором ГТС та власником, а також врегулювання спорів, що виникають між Оператором ГТС та суб'єктом управління об'єктами державної власності, що використовуються у процесі провадження діяльності з транспортування та/або зберігання природного газу;

до Закону України «Про Кабінет Міністрів України» внесено зміни в частині усунення можливості впливу Прем'єр-міністра України чи Кабінету Міністрів України на прийняття рішень міністерством у процесі управління корпоративними правами держави в Операторі ГТС та, відповідно, одночасно здійснювати опосередкований контроль над виробниками/постачальниками електроенергії чи природного газу;

Зокрема, були внесені зміни до статті 44 Закону України «Про Кабінет Міністрів України», якими передбачається, що відповідне міністерство, яке здійснює прямий або опосередкований контроль над суб'єктами господарювання, які діють на підставі ліцензії на провадження діяльності з транспортування природного газу, здійснює повноваження щодо управління корпоративними правами, що належать державі щодо таких суб'єктів господарювання або господарських організацій, що володіють корпоративними правами щодо таких суб'єктів господарювання, самостійно та незалежно, за

принципами відкритості та прозорості, відповідальності за прийняті рішення. Такі права не поширюються на управління і розподіл потужностей та інвестиційне планування, що належить до компетенції суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність з транспортування природного газу.

Виключно за погодженням із Кабінетом Міністрів України приймаються рішення щодо управління корпоративними правами, що належать державі та стосуються:

реорганізації (злиття, приєднання, поділ, виділення) або ліквідації таких суб'єктів господарювання чи господарських організацій;

правочинів, наслідком яких може бути припинення права господарського відання на майно, що використовується у процесі провадження діяльності з транспортування природного газу, таких суб'єктів господарювання або господарських організацій;

внесення до статуту таких суб'єктів господарювання або господарських організацій змін, що стосуються мети, предмета, основних напрямів їх діяльності;

затвердження частини чистого прибутку таких суб'єктів господарювання або господарських організацій, яка має бути спрямована на виплату дивідендів.

Втручання у виконання повноважень міністерством (яке здійснює прямий або опосередкований контроль над суб'єктами господарювання, які діють на підставі ліцензії на провадження діяльності з транспортування природного газу або на підставі ліцензії на провадження діяльності з передачі електричної енергії, здійснює повноваження щодо управління корпоративними правами, що належать державі щодо таких суб'єктів господарювання або господарських організацій, що володіють корпоративними правами щодо таких суб'єктів господарювання) забороняється.

Крім цього, статтю 44 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» доповнено частиною четвертою, яка передбачає, що Кабінет Міністрів України, Прем'єр-міністр України, міністр, який очолює міністерство, що здійснює контроль за діяльністю з виробництва чи постачання на ринку електричної енергії та ринку природного газу відповідно до встановлених законом вимог про відокремлення і незалежність оператора газотранспортної системи, не можуть здійснювати координацію та контроль суб'єктів господарювання, які діють на підставі ліцензії на провадження діяльності з транспортування природного газу, а також не можуть призначати членів органів управління таких суб'єктів господарювання.

Таким чином, діючим законодавством забезпечено, що жодна із посадових осіб Уряду України не наділена повноваженнями одноосібного прийняття рішень з питань, які належать до компетенції Кабінету Міністрів України, що є додатковою гарантією обмеження їхнього впливу на центральні органи виконавчої влади, зокрема з питань управління корпоративними правами держави у статутному капіталі акціонерних товариств, єдиним акціонером яких є держава, а також створено через зміни до Закону України «Про Кабінет

Міністрів України» умови для попередження конфліктів між приватними інтересами та державними обов'язками посадових та службових осіб.

Також, з метою реалізації вимог законодавства щодо здійснення процесу відокремлення оператора газотранспортної системи України (далі – Оператора ГТС) Кабінетом Міністрів України прийняті відповідні рішення, а саме:

визначено Міністерство фінансів України уповноваженим органом управління державним майном газотранспортної системи, яке не підлягає приватизації, використовується у процесі провадження діяльності з транспортування природного газу магістральними трубопроводами (розпорядження від 15 листопада 2019 року № 1087-р);

погоджено рішення правління НАК «Нафтогаз України» щодо вчинення АТ «Укртрансгаз» правочину щодо укладення договору купівлі-продажу частки у статутному капіталі ТОВ «Оператор газотранспортної системи України» у розмірі 100 відсотків статутного капіталу між АТ «Укртрансгаз» та АТ «Магістральні газопроводи України» (розпорядження від 15 листопада 2019 року № 1086-р);

погоджено проєкт договору купівлі-продажу частки у статутному капіталі ТОВ «Оператор газотранспортної системи України» у розмірі 100 відсотків статутного капіталу між АТ «Укртрансгаз» та АТ «Магістральні газопроводи України», надісланий листом НАК «Нафтогаз України» від 12 листопада 2019 року № 10-285/1/КМ-19 (розпорядження від 15 листопада 2019 року № 1086-р);

затверджено Порядок передачі на праві господарського відання об'єктів права державної власності, що використовуються у процесі провадження діяльності з транспортування природного газу магістральними трубопроводами (постанова від 15 листопада 2019 року № 942);

затверджено Умови договору про передачу на праві господарського відання державного майна, що перебуває в державній власності та використовується у процесі провадження діяльності з транспортування природного газу магістральними трубопроводами (постанова від 15 листопада 2019 року № 942).

3. Відомості щодо Подавача запиту на сертифікацію (ТОВ «Оператор ГТС України») та інших заінтересованих осіб

Як вже зазначалося в Обґрунтуванні до попереднього рішення про сертифікацію ТОВ «Оператор ГТС України», затвердженому постановою НКРЕКП від 22 листопада 2019 року № 2482, 05 лютого 2019 року з метою забезпечення вимог з відокремлення та незалежності на базі філії АТ «УКРТРАНСГАЗ» було створено ТОВ «Оператор ГТС України», єдиним засновником якого є АТ «Укртрансгаз».

Чинна редакція статуту ТОВ «Оператор ГТС України» від 04 лютого 2019 року (далі – Статут) визначає, що посадовими особами Товариства є Генеральний директор (одноосібний виконавчий орган Товариства) та інші особи згідно із Законом України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю».

Управління поточною діяльністю ТОВ «Оператор ГТС України» здійснює Генеральний директор, підзвітний загальним зборам та відповідальний перед ними за управління поточною діяльністю Товариства та виконання покладених на нього завдань та функцій. До компетенції Генерального директора належать усі питання діяльності Товариства (крім тих, що віднесені до виключної компетенції загальних зборів).

Відповідно до Статуту Генеральний директор:

здійснює управління поточною діяльністю Товариства;

у межах власної компетенції видає накази та розпорядження, обов'язкові для виконання всіма працівниками Товариства;

у межах компетенції затверджує внутрішні документи, що регулюють питання діяльності Товариства, крім тих, які впроваджуються з ініціативи загальних зборів Товариства;

визначає умови та граничні розміри оплати праці працівників Товариства, філій та представництв, інших відокремлених підрозділів Товариства;

розпоряджається майном та коштами Товариства з урахуванням обмежень, встановлених законодавством, Статутом та рішенням загальних зборів;

призначає на посади та звільняє з посад працівників Товариства;

організовує підготовку фінансового плану, бізнес-плану а також інвестиційної програми Товариства.

Відповідно до наданої Подавачем запиту інформації Генеральним директором ТОВ «Оператор ГТС України» є Макогон Сергій Леонідович.

Крім того, відповідно до наданої ТОВ «Оператор ГТС України» інформації Товариством не утворювались наглядова рада, ревізійна комісія та інші виконавчі органи.

Як єдиний учасник ТОВ «Оператор ГТС України» АТ «Укртрансгаз» має права по відношенню до Товариства, що визначені Законом України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» та Статутом. Відповідно до статті 28 та частини першої статті 29 Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» органами товариства є загальні збори учасників, наглядова рада (у разі утворення) та виконавчий орган. Загальні збори учасників є вищим органом товариства. Згідно зі статтею 37 Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» у товаристві, що має одного учасника, рішення з питань, що належать до компетенції загальних зборів учасників, приймаються таким учасником товариства одноосібно та оформлюються письмовим рішенням такого учасника.

Відповідно до діючих умов транзитного контракту, укладеного між НАК «Нафтогаз України» та ПАТ «Газпром» (далі – Контракт), до 01 січня 2020 року виконавцем послуг з транзиту природного газу визначено компанію НАК «Нафтогаз України».

Зокрема, Контракт передбачає, що НАК «Нафтогаз України» забезпечує належне функціонування ГТС України та гарантує надійний та безперервний транзит, що, у свою чергу, ґрунтується на наявності у НАК «Нафтогаз України»

відповідних технічних та матеріальних можливостей для надання послуг транзиту природного газу (у тому числі за рахунок технічних ресурсів своєї дочірньої компанії АТ «Укртрансгаз»), а також право користування газотранспортною системою. Відповідно до умов Контракту технічну частину реалізації Контракту за зобов'язаннями НАК «Нафтогаз України» здійснює АТ «Укртрансгаз» як правонаступник ДК «Укртрансгаз» НАК «Нафтогаз України». Відповідно до умов Контракту НАК «Нафтогаз України» не може передати свої права та обов'язки за цим Контрактом третім особам без письмової згоди ПАТ «Газпром» до закінчення строку дії Контракту.

Таким чином, згідно з умовами діючого Контракту, а також відповідно до Арбітражного рішення у справі НАК «Нафтогаз України» проти ПАТ «Газпром» за Контрактом, винесеного 28 лютого 2018 року Трибуналом при арбітражному інституті Торговельної палати м. Стокгольма, НАК «Нафтогаз України» не має права на односторонню зміну сторони за Контрактом на нового Оператора ГТС або односторонню зміну інших умов Контракту.

Отже, станом на дату подання запиту на сертифікацію ТОВ «Оператор ГТС України» є юридичною особою, яка є складовою вертикально інтегрованої організації, що не відповідає частині першій статті 23 Закону.

На виконання міжнародних зобов'язань Урядом було розроблено план реструктуризації АТ «Нафтогаз України» з метою відокремлення діяльності з транспортування природного газу (постанова Кабінету Міністрів України від 01 липня 2016 року № 496). У рамках реалізації плану відокремлення Кабінет Міністрів України постановою від 09 листопада 2016 року № 800 прийняв рішення про створення АТ «Магістральні газопроводи України».

При цьому АТ «Магістральні газопроводи України» було утворено як державне акціонерне товариство, 100 відсотків акцій якого перебувають у державній власності та повноваження з управління корпоративними правами держави у статутному капіталі, затвердження статуту і положень про наглядову раду та правління з урахуванням плану дій щодо корпоративного управління оператора газотранспортної системи якого здійснювало Міністерство енергетики та вугільної промисловості України (правонаступником якого є Міністерство енергетики та захисту довкілля України (далі – Мінекоенерго)), до сфери управління якого належать, зокрема, юридичні особи, що провадять діяльність з виробництва, розподілу та постачання електричної енергії.

18 вересня 2019 року розпорядженням Кабінету Міністрів України № 791-р прийнято рішення передати Міністерству фінансів України повноваження з управління корпоративними правами держави щодо АТ «Магістральні газопроводи України» з метою дотримання вимог європейського законодавства, а також частини третьої статті 23 Закону.

Відповідно до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, а також інформації, наданої листом Міністерства фінансів України від 19 серпня 2019 року, до сфери управління Міністерства фінансів України належать 23 суб'єкти господарювання, діяльність яких спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через

Міністра фінансів України та які не здійснюють діяльності з виробництва (видобутку), розподілу, постачання електричної енергії (природного газу) та діяльності з перепродажу (трейдерської діяльності) електричної енергії/природного газу. Крім того, Міністерство фінансів України здійснює управління корпоративними правами держави у статутному капіталі та володіє акціями трьох банків.

Ураховуючи, що корпоративні права АТ «Магістральні газопроводи України» належать Міністерству фінансів України, наказом Міністерства фінансів України від 07 листопада 2019 року № 466 було затверджено статут АТ «Магістральні газопроводи України» (далі – Статут АТ «МГУ»).

Статутом АТ «МГУ» передбачено, що АТ «Магістральні газопроводи України» є юридичною особою, що утворено як акціонерне товариство, 100 відсотків акцій якого належать державі та управління корпоративними правами якого здійснює Міністерство фінансів України. Метою діяльності АТ «Магістральні газопроводи України» є одержання прибутку від провадження господарської діяльності, управління та сприяння забезпеченню ефективної діяльності оператора газотранспортної системи відповідно до законодавства України, сприяння безперервному транспортуванню природного газу магістральними газопроводами, сприяння у розробці та впровадженні стратегії розвитку газотранспортної системи з метою задоволення очікуваного попиту суб'єктів ринку природного газу на послуги транспортування природного газу, підвищення рівня енергетичної безпеки держави та розвитку газотранспортної системи.

Відповідно до Статуту АТ «МГУ» управління діяльністю та контроль за фінансово-господарською діяльністю Товариства здійснюють його органи, склад і порядок обрання (призначення) яких визначається законодавством України та Статутом АТ «МГУ». Органами управління АТ «Магістральні газопроводи України», згідно зі Статутом АТ «МГУ» є Загальні збори, Наглядова рада, Правління.

Вищим органом Товариства є Загальні збори. Повноваження та функції Загальних зборів, передбачені Статутом АТ «МГУ» та законодавством України, здійснюються одноосібно єдиним акціонером Товариства – державою в особі Міністерства фінансів України.

Наглядова рада Товариства є колегіальним органом, що здійснює захист прав акціонерів Товариства, і в межах компетенції, визначеної законодавством України та Статутом АТ «МГУ», здійснює управління Товариством та контролює і регулює діяльність правління. Питання, що належать до виключної компетенції Наглядової ради акціонерного товариства, не можуть вирішуватися іншими органами Товариства, крім загальних зборів, за винятком випадків, встановлених законом. Наглядова рада діє на підставі законодавства України, Статуту АТ «МГУ» та положення про неї. Кожен член Наглядової ради діє в інтересах Товариства та акціонера з метою попередження конфлікту інтересів, забезпечення балансу цілей (мети) діяльності Товариства та акціонера. Наглядова рада Товариства складається з семи членів, чотири з яких повинні

відповідати критеріям та вимогам до незалежного члена Наглядової ради, встановленим законодавством України.

Членами Наглядової ради АТ «Магістральні газопроводи України» відповідно до поданих документів та інформації є:

Вольтер Больц;
Фабріс Наулан;
Ян Чадам;
Кіріна Лучінкіна;
Адомас Аудіцкас;
Віктор Пинзеник.

Управління поточною діяльністю АТ «Магістральні газопроводи України» здійснює Правління, що є колегіальним виконавчим органом АТ «Магістральні газопроводи України». Правління у своїй діяльності підзвітне Наглядовій раді та Загальним зборам АТ «Магістральні газопроводи України» та організовує виконання їх рішень. Правління діє на підставі положення про нього. Правління АТ «Магістральні газопроводи України» формується у складі не менше трьох та не більше семи осіб, включно з Головою правління, у порядку, встановленому цим Статутом.

Члени правління, у тому числі його голова, обираються та звільняються з посади Наглядовою радою на підставі подання комітету з питань визначення винагороди і призначень. Строк, на який обираються члени Правління, встановлюється рішенням Наглядової ради. Одна особа може обиратися до складу Правління неодноразово. У випадку, коли члени Правління, крім його Голови, не обрані, повноваження Правління здійснюються Головою Правління одноосібно. Членом Правління може бути будь-яка фізична особа, яка має повну цивільну дієздатність і не є членом Наглядової ради АТ «Магістральні газопроводи України».

Виконуючим обов'язки Голови правління АТ «Магістральні газопроводи України» є Лісниченко Олександр Петрович.

Міністерство фінансів України як уповноважений орган управління державним майном газотранспортної системи, що використовується у процесі провадження діяльності з транспортування природного газу магістральними трубопроводами (розпорядження Кабінету Міністрів України від 15 листопада 2019 року № 1087-р), входить до складу органів центральної виконавчої влади України.

У частині особливостей здійснення управління державними підприємствами Міністерство фінансів України та інші міністерства є окремими державними органами, які не підпорядковані одне одному, і сфери їх діяльності розділені Кабінетом Міністрів України та закріплені у відповідних положеннях про міністерства.

Стаття 6 Конституції України передбачає поділ державної влади (компетенції) між законодавчим органом (Верховною Радою України), виконавчим органом (Кабінетом Міністрів України та Президентом України) та системою судових органів.

Компетенція Кабінету Міністрів України як органу виконавчої влади щодо діяльності міністерств та інших органів виконавчої влади визначена конституційними засадами та реалізується цим органом виключно в рамках здійснення функцій виконавчої влади. Відповідно до статті 6 Конституції України органи, зокрема, виконавчої влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України. Згідно зі статтею 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Статтею 113 Конституції України встановлено, що Кабінет Міністрів України є вищим органом у системі органів виконавчої влади. Кабінет Міністрів України у своїй діяльності керується цією Конституцією та законами України, а також указами Президента України та постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України.

Стаття 114 Конституції України встановлює, що до складу Кабінету Міністрів України входять Прем'єр-міністр України, Перший віце-прем'єр-міністр, віце-прем'єр-міністри, міністри. Прем'єр-міністр України керує роботою Кабінету Міністрів України, спрямовує її на виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України, схваленої Верховною Радою України.

Відповідно до пунктів 5, 9, 10 статті 116 Конституції України та статті 2 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» Кабінет Міністрів України, зокрема, спрямовує і координує роботу міністерств, інших органів виконавчої влади, здійснює управління об'єктами державної власності відповідно до закону; здійснює інші повноваження, визначені Конституцією та законами України.

Частиною другою статті 1 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» встановлено, що Кабінет Міністрів України здійснює виконавчу владу безпосередньо та через міністерства, інші центральні органи виконавчої влади, Раду міністрів Автономної Республіки Крим та місцеві державні адміністрації, спрямовує, координує та контролює діяльність цих органів.

Статтею 3 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» встановлено, що Кабінет Міністрів України є колегіальним органом та приймає рішення після обговорення питань на його засіданнях.

Згідно із вимогами пунктів 1 – 2 параграфа 21 Регламенту Кабінету Міністрів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18 липня 2007 року № 950, рішення Кабінету Міністрів приймаються шляхом голосування більшістю голосів посадового складу Кабінету Міністрів. У разі рівного розподілу голосів вирішальним є голос Прем'єр-міністра.

На підставі частини другої статті 19 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» Кабінет Міністрів України здійснює постійний контроль за виконанням органами виконавчої влади Конституції України та інших актів законодавства України, вживає заходів щодо усунення недоліків у роботі зазначених органів. Відповідно до частини шостої статті 21 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» Кабінет Міністрів України наділений

повноваженнями скасовувати акти міністерств та інших центральних органів виконавчої влади повністю чи в окремі частині.

Разом з цим Законом про відокремлення були внесені зміни до статті 44 Закону України «Про Кабінет Міністрів України», якими передбачається, що відповідне міністерство, яке здійснює прямий або опосередкований контроль над суб'єктами господарювання, які діють на підставі ліцензії на провадження діяльності з транспортування природного газу, здійснює повноваження щодо управління корпоративними правами, що належать державі щодо таких суб'єктів господарювання або господарських організацій, що володіють корпоративними правами щодо таких суб'єктів господарювання, самостійно та незалежно, за принципами відкритості та прозорості, відповідальності за прийняті рішення. Такі права не поширюються на управління і розподіл потужностей та інвестиційне планування, що належить до компетенції суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність з транспортування природного газу.

4. Оцінка щодо відповідності

ТОВ «Оператор ГТС України» вимогам відокремлення та незалежності та вжитих заходів ТОВ «Оператор ГТС України» та інших заінтересованих осіб після прийняття Попереднього рішення про сертифікацію

4.1. Відокремлення діяльності з транспортування природного газу від діяльності з видобутку, розподілу, постачання природного газу, діяльності оптових продавців.

З метою приведення діяльності ТОВ «Оператор ГТС України» у відповідність до вимог Закону, на виконання зобов'язань України в рамках Енергетичного Співтовариства та відповідно до статті 27 Закону Кабінетом Міністрів України було прийнято постанову від 18 вересня 2019 року № 840, якою затверджено План заходів з виконання вимог щодо відокремлення і незалежності оператора газотранспортної системи (далі – План заходів).

Передумовами забезпечення здійснення відокремлення ТОВ «Оператор ГТС України» відповідно до вимог статей 27 – 29 Закону, стало підписання передбачених Планом заходів Договору від 21 листопада 2019 року № 13010-05/197 про передачу на праві господарського відання майна, що перебуває в державній власності та використовується у процесі провадження діяльності з транспортування природного газу магістральними трубопроводами, та Договору купівлі-продажу АТ «Магістральні газопроводи України» частки у статутному капіталі ТОВ «Оператор ГТС України» від 22 листопада 2019 року № 1911000192.

Відповідно до умов Договору про передачу на праві господарського відання державного майна, що перебуває в державній власності та використовується у процесі провадження діяльності з транспортування природного газу магістральними трубопроводами, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15 листопада 2019 року № 942, а також Договору про передачу на праві господарського відання державного майна, що перебуває в державній

власності та використовується у процесі провадження діяльності з транспортування природного газу магістральними трубопроводами від 21 листопада 2019 року № 13010-05/197 (далі – Договір про передачу), підписаного між Мінфіном та ТОВ «Оператор ГТС України», майно передається ТОВ «Оператор ГТС України» на праві господарського відання починаючи з 01 січня 2020 року.

Враховуючи відкладальні умови Договору про передачу, ТОВ «Оператор ГТС України» було подано до НКРЕКП Акт готовності АТ «Укртрансгаз» та ТОВ «Оператор ГТС України» до приймання-передачі з 01 січня 2020 року державного майна, що використовується у процесі провадження діяльності з транспортування природного газу магістральними трубопроводами із наданням пооб'єктного переліку державного майна, що передається в господарське відання ТОВ «Оператор ГТС України», у складі: магістральні газопроводи, газорозподільні станції та компресорні станції, інше майно, що використовується для здійснення діяльності із транспортування природного газу відповідно до чинного законодавства.

Згідно із Договором купівлі-продажу частки у статутному капіталі Товариства з обмеженою відповідальністю «Оператор газотранспортної системи України» у розмірі 100 відсотків статутного капіталу між Акціонерним товариством «Укртрансгаз» та Акціонерним товариством «Магістральні газопроводи України» від 22 листопада 2019 року № 1911000192 (далі – договір про частку), датою передачі права власності на частку у статутному капіталі ТОВ «Оператор ГТС України» є 01 січня 2020 року, якщо були повністю виконані наступні Умови:

- 1) прийняття Регулятором остаточного рішення про сертифікацію Товариства на основі висновку Секретаріату Енергетичного Співтовариства;
- 2) укладення договору про передачу на праві господарського відання державного майна, що перебуває в державній власності та використовується у процесі провадження діяльності з транспортування природного газу магістральними трубопроводами;
- 3) набрання чинності Законом про відокремлення;
- 4) отримання дозволу Антимонопольного комітету України на концентрацію у зв'язку із передачею Товариству на праві господарського відання майна, що перебуває в державній власності та використовується у процесі провадження діяльності з транспортування природного газу магістральними трубопроводами, та набуттям покупцем частки у статутному капіталі Товариства відповідно до умов цього Договору.

Слід відмітити, що на дату прийняття постанови НКРЕКП від 22 листопада 2019 року № 2482 «Про прийняття попереднього рішення про сертифікацію оператора газотранспортної системи» було виконано пункти 2 та 3 умов передачі частки у статутному капіталі Товариства.

Листом від 16 грудня 2019 року ТОВ «Оператор ГТС України» повідомило про виконання пункту 4 Умов передачі частки у статутному капіталі Товариства, надавши рішення Антимонопольного комітету України:

від 13 грудня 2019 року № 819-р щодо надання дозволу АТ «Магістральні газопроводи України» на придбання частки у статутному капіталі ТОВ «Оператор ГТС України», що забезпечує перевищення 50 відсотків голосів у вищому органі управління товариства;

від 13 грудня 2019 року № 820-р щодо надання дозволу ТОВ «Оператор ГТС України» на одержання в управління активів газотранспортної системи України у вигляді єдиного майнового комплексу, які забезпечують можливість здійснення господарської діяльності з транспортування природного газу магістральними трубопроводами.

Крім того, було надано Акт готовності до приймання-передачі частки у статутному капіталі ТОВ «Оператор ГТС України» відповідно до якого 01 січня 2020 року АТ «Укртрансгаз» готове передати, а АТ «Магістральні газопроводи України» готове прийняти частку у статутному капіталі ТОВ «Оператор ГТС України» номінальною вартістю 3 870,9 млн грн, що складає 100 % статутного капіталу Товариства.

Таким чином, з урахуванням інформації, наведеної у Попередньому рішенні НКРЕКП про сертифікацію ТОВ «Оператор ГТС України», затвердженому постановою НКРЕКП від 22 листопада 2019 року № 2482, та відкладальних умов Договору про частку та Договору про передачу, з 01 січня 2020 року ТОВ «Оператор ГТС України» відповідатиме вимогам відокремлення діяльності з транспортування природного газу від діяльності з видобутку, розподілу, постачання природного газу, діяльності оптових продавців, передбачених Законом.

4.2. Відповідність ТОВ «Оператор ГТС України» вимогам підпункту 2 частини третьої статті 27 Закону щодо наявності у своєму розпорядженні фінансових, технічних, матеріальних та людських ресурсів, необхідних для виконання покладених статтею 28 Закону функцій.

Як зазначалося раніше, з 01 січня 2020 року ТОВ «Оператор ГТС України» отримає на праві господарського відання майно, що перебуває в державній власності та використовується у процесі провадження діяльності з транспортування природного газу магістральними трубопроводами, та почне надавати послуги з транспортування природного газу.

Відповідно основним джерелом доходів Товариства буде дохід від послуг транспортування природного газу, який буде залежати від встановлених Регулятором тарифів на послуги транспортування природного газу для точок входу та виходу в/з газотранспортну(ої) систему(и).

Прогнозований необхідний дохід від здійснення діяльності з транспортування природного газу визначається відповідно до положень Методики визначення та розрахунку тарифів на послуги транспортування природного газу для точок входу і точок виходу на основі багаторічного стимулюючого регулювання, затвердженої постановою НКРЕКП від 30 вересня 2015 року № 2517.

Прогнозований необхідний дохід від здійснення транспортування природного газу розраховується з урахуванням таких складових:

прогнозованих операційних контрольованих витрат з транспортування природного газу;

прогнозованих операційних неконтрольованих витрат з транспортування природного газу (визначені законодавством податки та збори);

прогнозованих витрат, пов'язаних із закупівлею природного газу, що використовується для забезпечення виробничо-технологічних витрат, нормованих витрат природного газу;

прогнозованої амортизації;

прогнозованого прибутку на регуляторну базу активів;

прогнозованого податку на прибуток.

Відповідно до умов Типового договору транспортування природного газу, затвердженого постановою НКРЕКП від 30 вересня 2015 року № 2497, оплата за надані послуги з транспортування природного газу здійснюється замовниками послуг транспортування на умові передоплати, крім замовника послуг транспортування, на якого в установленому порядку рішенням Кабінету Міністрів України відповідно до статті 11 Закону покладено спеціальні обов'язки з постачання природного газу, у межах виконання ним таких спеціальних обов'язків, або оператора газорозподільної системи.

ТОВ «Оператор ГТС України» 11 жовтня 2019 року надано до НКРЕКП заяву щодо встановлення тарифів на послуги транспортування природного газу для точок входу і точок виходу та відповідні документи.

Відповідно до частини шостої статті 4 Закону тарифи мають бути встановлені з урахуванням вимог цілісності газотранспортної системи виходячи з економічно обґрунтованих та прозорих витрат відповідного суб'єкта ринку природного газу та з урахуванням належного рівня рентабельності.

Слід також відмітити, що згідно із наданими до НКРЕКП статутом ТОВ «Оператор ГТС України», затвердженого 06 грудня 2019 року за № 29, а також Витягу з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємств та громадських формувань від 09 грудня 2019 року, статутний капітал Товариства було збільшено з 20 млн грн до 3 870,9 млн грн шляхом відчуження АТ «Укртрансгаз» власних необоротних та оборотних матеріальних активів, що використовуються у процесі провадження діяльності з транспортування природного газу магістральними трубопроводами.

Відповідно до пооб'єктного переліку необоротних та оборотних матеріальних активів, що були передані від АТ «Укртрансгаз» до статутного капіталу ТОВ «Оператор ГТС України», ТОВ «Оператор ГТС України» отримало у власність активи, необхідні для виконання функцій оператора газотранспортної системи, зокрема: мережеве обладнання, метрологію, зв'язок і телеметричне обладнання, транспортні засоби, ІТ-обладнання, обладнання пов'язане з діагностикою, ремонтом та ТО, запаси, ІТ-сервіси тощо.

Також до НКРЕКП було надано копії договорів (угод) та реєстр із 453 договорів (угод) про заміну сторони у зобов'язаннях з АТ «Укртрансгаз» на

ТОВ «Оператор ГТС України», які виникли на підставі договорів про закупівлю товарів, робіт і послуг, укладених АТ «Укртрансгаз» з метою забезпечення безперервного функціонування об'єктів газотранспортної системи.

Також, як вже зазначалося раніше, Законом про відокремлення було внесено зміни до законів України «Про ліцензування видів господарської діяльності» та «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності», якими зокрема, передбачається, що Подавач запиту має право використовувати документи дозвільного характеру і ліцензії, отримані АТ «Укртрансгаз» для провадження господарської діяльності з транспортування газу, до отримання Товариством в установленому законодавством порядку власних ліцензій та документів дозвільного характеру.

При цьому слід відмітити, що 18 грудня 2019 року ТОВ «Оператор ГТС України» звернулося до НКРЕКП із заявою та документами на отримання ліцензії на право провадження господарської діяльності з транспортування природного газу, розгляд якої відбудеться одночасно з розглядом питання про остаточну сертифікацію Товариства.

Також, Подавачем запиту було надано до НКРЕКП документи та інформацію, зокрема, штатні розписи в розрізі апарату та лінійних виробничих управлінь ТОВ «Оператор ГТС України», відповідно до яких станом на 11 грудня 2019 року в порядку переведення з АТ «Укртрансгаз» прийнято 9 632 працівників, інших працівників планується перевести до 01 січня 2020 року, що є достатнім для функціонування ТОВ «Оператор ГТС України» та забезпечить можливість виконання всіх завдань, необхідних для належного функціонування оператора газотранспортної системи, зокрема в частині забезпечення надійної та безпечної експлуатації, підтримання в належному стані та розвитку газотранспортної системи тощо.

Таким чином, законодавчі та договірні засади свідчать про наявність та повноцінне розпорядження ТОВ «Оператор ГТС України» з 01 січня 2020 року фінансовими, технічними, матеріальними та людськими ресурсами, необхідними для виконання покладених статтею 28 Закону функцій оператора ГТС.

4.3. Взаємовідносини між Подавачем запиту та власником газотранспортної системи.

Як зазначалося раніше, відповідно до положень постанови Кабінету Міністрів України від 15 листопада 2019 року № 942, а також Договору про передачу, підписаного між Міністерством фінансів та ТОВ «Оператор ГТС України», з 01 січня 2020 року ТОВ «Оператор ГТС України» передаються на праві господарського відання об'єкти державної власності, що використовуються у процесі провадження діяльності з транспортування природного газу магістральними трубопроводами.

Згідно з діючим правовим статусом використання об'єктів їх передача здійснюється на умовах припинення зобов'язань НАК «Нафтогаз України» та АТ «Укртрансгаз» у частині повернення об'єктів, які були передані таким суб'єктам господарювання або особам, правонаступниками яких вони є, шляхом

укладення додаткових угод (договорів) до Угоди про використання державного майна, яке не підлягає приватизації, від 04 лютого 1999 року № 76 та Угоди про використання державного майна, яке не підлягає приватизації, від 17 червня 1999 року № 19/275.

Зважаючи на нормативно-правові вимоги передачі майна власнику газотранспортної системи, до НКРЕКП було надано:

Додаткову угоду від 16 грудня 2019 року до Угоди про використання державного майна, яке не підлягає приватизації, від 04 лютого 1999 року № 76, якою передбачається припинення всіх прав та обов'язків НАК «Нафтогаз України», передбачені Угодою, що стосується майна, яке перебуває в державній власності та використовується у процесі провадження діяльності з транспортування природного газу магістральними трубопроводами, визначеного в Акті приймання-передачі до Договору про передачу, укладеного між Міністерством фінансів України та ТОВ «Оператор ГТС України», в тому числі зобов'язання щодо повернення майна, визначеного в Акті, яка набуває чинності з моменту підписання Акта;

Додаткову угоду від 16 грудня 2019 року до Угоди про використання державного майна, яке не підлягає приватизації, від 17 червня 1999 року № 19/275, якою передбачається припинення всіх прав та обов'язків НАК «Нафтогаз України» та АТ «Укртрансгаз», передбачені Угодою, що стосується майна, яке перебуває в державній власності та використовується у процесі провадження діяльності з транспортування природного газу магістральними трубопроводами, визначеного в Акті приймання-передачі до Договору про передачу, укладеного між Міністерством фінансів України та ТОВ «Оператор ГТС України», в тому числі зобов'язання щодо повернення майна, визначеного в Акті, яка набуває чинності з моменту підписання Акта.

Таким чином, з моменту підписання 01 січня 2020 року Акта приймання-передачі до Договору про передачу, будуть припинені зобов'язання НАК «Нафтогаз України» та АТ «Укртрансгаз» у частині повернення об'єктів, які були передані таким суб'єктам господарювання або особам, правонаступниками яких вони є, відповідно до Угоди про використання державного майна, яке не підлягає приватизації, від 04 лютого 1999 року № 76 та Угоди про використання державного майна, яке не підлягає приватизації, від 17 червня 1999 року № 19/275.

Слід також зазначити, що АТ «Магістральні газопроводи України» є юридичною особою, що утворено як акціонерне товариство, 100 відсотків акцій якого належать державі та управління корпоративними правами якого здійснює Міністерство фінансів України. Метою діяльності АТ «Магістральні газопроводи України» є одержання прибутку від провадження господарської діяльності, управління та сприяння забезпеченню ефективної діяльності оператором газотранспортної системи відповідно до законодавства України, сприяння безперервному транспортуванню природного газу магістральними газопроводами, сприяння розробці та впровадженню стратегії розвитку газотранспортної системи з метою задоволення очікуваного попиту суб'єктів

ринку природного газу на послуги транспортування природного газу, підвищення рівня енергетичної безпеки держави та розвитку газотранспортної системи.

Міністерство фінансів України, як уповноважений орган з управління державним майном газотранспортної системи, що використовується у процесі провадження діяльності з транспортування природного газу магістральними трубопроводами, зобов'язане розробити та впровадити Програму відповідності відповідно до вимог частини другої статті 29 Закону щодо забезпечення незалежності власника газотранспортної системи.

На виконання зазначених положень Закону Міністерством фінансів України відповідно до наказу від 17 грудня 2019 року № 543 було затверджено Програму відповідності Міністерства фінансів України вимогам статті 29 Закону України «Про ринок природного газу» (далі - Програма відповідності).

Зокрема, Програма відповідності визначає та регламентує: обов'язки посадових осіб та працівників Міністерства фінансів, а також осіб, з якими Міністерством фінансів укладено відповідні угоди про нерозголошення інформації, з виконання Програми відповідності; порядок прийняття рішень, реалізації повноважень Міністерства фінансів як уповноваженого органу управління державним майном газотранспортної системи, що використовується у процесі провадження діяльності з транспортування природного газу магістральними трубопроводами; правила доступу та обміну інформацією між Міністерством фінансів, оператором газотранспортної системи та третіми сторонами; порядок моніторингу та звітування про виконання Програми відповідності.

З метою забезпечення належного виконання Програми відповідності передбачено дії Міністерства фінансів щодо видання відповідного наказу, яким визначаються відповідальні за виконання наведених нижче заходів, зокрема:

доведення змісту Програми відповідності до відома та керівництва в роботі усіх посадових осіб та працівників Міністерства фінансів України, а також особам, з якими Міністерством фінансів укладено відповідні угоди про нерозголошення інформації, під особистий підпис до моменту призначення Уповноваженого з питань відповідності;

доведення змісту Програми відповідності до відома та керівництва в роботі усіх посадових осіб та працівників АТ «Магістральні газопроводи України», оператора газотранспортної системи;

розроблення та затвердження нормативних та інших документів Міністерства фінансів, передбачених Програмою відповідності;

приведення у відповідність до Програми відповідності положень про структурні підрозділи Міністерства фінансів, посадових інструкцій, інших організаційно-розпорядчих документів Міністерства фінансів;

підписання договорів про нерозголошення всіма посадовими особами та працівниками Міністерства фінансів, які мають доступ до інформації з обмеженим доступом;

організація призначення Міністерством фінансів Уповноваженого з питань відповідності та створення умов для його роботи.

Таким чином, визначені всі необхідні засади та нормативно врегульовано взаємовідносини між власником газотранспортної системи та Оператором ГТС, що відповідає вимогам статті 29 Закону.

5. Висновки та рекомендації Секретаріату Енергетичного Співтовариства

17 грудня 2019 року Секретаріатом Енергетичного Співтовариства було видано та оприлюднено Рішення № 4/19 щодо сертифікації ТОВ «Оператор ГТС України» (далі – Висновок). Це рішення підготовлене відповідно до вимог статті 3 Регламенту (ЄС) № 715/2009 (далі – Регламент 715/2009) та статей 10 та 11 Директиви 2009/73/ЄС (далі – Газова директива) щодо здійснення аналізу відповідності постанови НКРЕКП від 22 листопада 2019 року № 2482 «Про прийняття попереднього рішення про сертифікацію ТОВ «Оператор ГТС України» (далі – попереднє рішення НКРЕКП) вимогам статей 9 (8), 11 та 14 Газової директиви.

Так, Секретаріатом було здійснено нормативно-правову оцінку обраної моделі відокремлення Оператора ГТС – ISO модель та зазначено, що згідно зі статтею 14(2)(а) Газової директиви, оператор ГТС згідно з моделлю ISO може бути призначений виключно у випадку його відповідності Статтям 9(1)(b), (c) та (d) Газової директиви. Секретаріат погодився з аргументацією НКРЕКП щодо відповідності обраної моделі відокремлення ТОВ «Оператор ГТС України» – моделі відокремлення ISO.

Також з врахуванням застережень, викладених у попередньому рішенні НКРЕКП, Секретаріатом підтримано висновки НКРЕКП щодо дотримання вимог європейського законодавства в частині незалежності ТОВ «Оператор ГТС України» зокрема, вимог статті 14(2)(а) Газової директиви.

Щодо наявності у розпорядженні фінансових, технічних, матеріальних та людських ресурсів у ТОВ «Оператор ГТС України», необхідних для виконання покладених статтею 28 Закону функцій, з урахуванням попередніх зауважень НКРЕКП та запропонованих нижче умов та рекомендацій, Секретаріат підтримав попереднє рішення НКРЕКП про сертифікацію щодо відповідності ТОВ «Оператор ГТС України» вимогам статей 14(2)(b), (2)(e) та (4) Газової директиви.

Секретаріатом також було проаналізовано відносини між власником ГТС – державою, яку представляє Міністерство фінансів України, та Оператором ГТС – ТОВ «Оператор ГТС України» та зазначено, що зобов'язання цих сторін визначаються відповідно до вимог чинного законодавства, зокрема Закону про відокремлення, а також правочинів передбачених Договором про передачу. Згідно з аналізом, проведеним Секретаріатом, положення Договору про передачу відповідають обов'язкам власника відповідно до вимог статті 14(5) Газової директиви, а також передбачають відповідні зобов'язання Міністерства фінансів в частині забезпечення та сприяння ТОВ «Оператор ГТС України» при здійсненні ним своїх функцій та завдань, передбачених чинним законодавством.

В частині фінансування інвестицій, стаття 14(5) Газової директиви передбачає два можливі варіанти реалізації цих вимог, а саме: фінансування власником ГТС – державою, яку представляє Міністерство фінансів України, або надання згоди останнього на фінансування з боку будь-якої зацікавленої сторони, включаючи ТОВ «Оператор ГТС України». Враховуючи, що Законом про відокремлення закріплено другий варіант реалізації зазначених вимог Газової Директиви, в частині внесених змін до статті 136 Господарського кодексу України Договором про передачу закріплено відповідні права ТОВ «Оператор ГТС України» та зобов'язання Міністерства фінансів України з цього приводу. У цьому випадку, обов'язок Оператора ГТС надавати гарантії щодо фінансування розвитку газотранспортної системи відповідно до статті 14(5)(d) Газової директиви не застосовуються.

Також висновок Секретаріату містить оцінку достатності повноважень НКРЕКП щодо регуляторного нагляду за діяльністю оператора ГТС у разі застосування до нього моделі відокремлення ISO. Так, стаття 41 Газової директиви передбачає надання додаткових повноважень та обов'язків національному регулятору, у разі обрання моделі ISO для сертифікації Оператора ГТС. В цьому аспекті Секретаріат зазначає, що стаття 4(4) Закону України «Про ринок природного газу» транспонує статтю 41(3)(a), (b) та (d) Газової директиви у національне законодавство України. Роль НКРЕКП у моніторингу поведінки публічних осіб, таких як власник ГТС, а також його спроможність схвалювати договори та врегулювати спори між державним органом як власником системи ГТС та Оператором ГТС була додатково посилена Законом про відокремлення, який вносить зміни до Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг».

Слід зазначити, що Секретаріат у своєму Висновку підтримує вимоги висунуті у попередньому рішенні НКРЕКП та пропонує здійснити додатковий аналіз декількох аспектів діяльності ТОВ «Оператор ГТС України», як майбутнього сертифікованого Оператора ГТС.

Зокрема, висновок Секретаріату містить перелік необхідних заходів та рекомендацій виконання яких має бути забезпечено Оператором ГТС та іншими зацікавленими особами, з метою дотримання вимог Закону щодо відокремлення та незалежності.

Секретаріат звертає увагу на необхідність додаткового аналізу та надання інформації щодо існуючих ризиків порушення вимог законодавства щодо відокремлення та незалежності Оператора ГТС, а саме в частині здійснення особою, що перебуває одночасно в наглядових радах АТ «Магістральні газопроводи України» та АТ «Укрзалізниця», контролю у розумінні Директиви 2009/73/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 13 липня 2009 року про спільні правила внутрішнього ринку природного газу.

НКРЕКП, враховуючи позицію Секретаріату при додатковому розгляді питання щодо діяльності члена наглядової ради АТ «Магістральні газопроводи

України» Адомаса Аудіцкаса, який одночасно є членом наглядової ради АТ «Укрзалізниця» (код ЄДРПОУ 40075815), яке провадить господарську діяльність з розподілу електричної енергії та одночасно є єдиним засновником ТОВ «Енерго Збут Транс» (код ЄДРПОУ 42588390), якому видано ліцензію з постачання електричної енергії споживачу відповідно до постанови НКРЕКП від 27 листопада 2018 року № 1539) було встановлено таке.

Акціонерне товариство «Українська залізниця» (далі – АТ «Укрзалізниця»), в розумінні Закону України «Про ринок електричної енергії», входить до складу вертикально інтегрованого суб'єкта господарювання у складі – АТ «Укрзалізниця» (далі – Оператор) та Товариства з обмеженою відповідальністю «Енерго Збут Транс» (код ЄДРПОУ 42588390), засновником якого є публічне акціонерне товариство «Українська залізниця» та 100 % (сто відсотків) акцій статутного капіталу якого належать Оператору (рішення наглядової ради ПАТ «Укрзалізниця» від 11 вересня 2018 року № А-10/6-18 Ком.т. та рішення правління ПАТ «Укрзалізниця» від 25 жовтня 2018 року № Ц-64/80 Ком.т.), що здійснює господарську діяльність з постачання електричної енергії споживачам.

При цьому, господарську діяльність з розподілу електричної енергії відповідно до отриманої ліцензії виконує АТ «Укрзалізниця», діяльність з постачання електроенергії споживачам – ТОВ «Енерго Збут Транс».

Слід відмітити, що згідно із частиною другою статті 47 Закону України «Про ринок електричної енергії», яка набирає чинності через 36 (тридцять шість) місяців з дня набрання чинності цього Закону (а саме 11 червня 2020 року), оператору системи розподілу забороняється мати на праві власності чи в управлінні акції (частки в статутному капіталі) суб'єкта господарювання, що здійснює діяльність з виробництва та/або постачання (у тому числі постачання споживачам).

Зазначене зобов'язання, а саме з 11 червня 2020 року не мати на праві власності чи в управлінні акції (частки у статутному капіталі) суб'єкта господарювання, що здійснює діяльність з постачання електричної енергії (у тому числі постачання споживачам), а також не здійснювати прямий або опосередкований контроль щодо суб'єкта господарювання, який здійснює діяльність з постачання електричної енергії (у тому числі постачання споживачам), встановлено також у Програмі відповідності АТ «Укрзалізниця», затвердженій постановою НКРЕКП від 18 липня 2019 року № 1501. При цьому відповідно до абзацу дев'ятого пункту 2.2 розділу 2 цієї програми відповідності виконання цього зобов'язання має бути забезпечене шляхом прийняття відповідних рішень органами управління АТ «Укрзалізниця» щодо відчуження до встановленого законом строку належних йому корпоративних прав суб'єкта господарювання, який здійснює діяльність з постачання електричної енергії споживачам.

Таким чином, не пізніше 11 червня 2020 року АТ «Укрзалізниця» має вжити заходів щодо припинення права власності чи управління акціями (частки в статутному капіталі) ТОВ «Енерго Збут Транс».

Також, згідно із пунктом 12.8.8 Статуту АТ «МГУ», управління юридичними особами, акціонером (засновником, учасником) яких є АТ «МГУ», є компетенцією правління АТ «МГУ». Повноваження наглядової ради щодо таких юридичних осіб обмежується прийняттям рішень про їх створення, реорганізацію, зміну місця знаходження, ліквідацію (припинення, закриття) (пункт 11.13.37). Відповідно, наглядова рада не має повноважень щодо формування складу органів ОГТС, так як функції учасника товариства виконує виконавчий орган юридичної особи-учасника, який призначає генерального директора.

Крім цього, до НКРЕКП було надано копію Витягу з протоколу позачергового засідання Наглядової ради АТ «Укрзалізниця» від 23 грудня 2019 року № А-12/93, відповідно до якого при розгляді та обговоренні наглядовою радою АТ «Укрзалізниця» та/або її комітентами та ТОВ «Енерго Збут Транс» питань стосовно діяльності АТ «Укрзалізниця» та ТОВ «Енерго Збут Транс» з постачання електричної енергії, а також питань потенційних взаємовідносин (вчинення правочинів) між АТ «Укрзалізниця», ТОВ «Енерго Збут Транс» та ПАТ «МГУ» член наглядової ради Адомас Аудіцкас в такому розгляді та обговоренні участі не приймає.

Зазначене вище свідчить про те, що на день прийняття НКРЕКП остаточного рішення про сертифікацію вжито всіх можливих заходів щодо недопущення виникнення зазначеного конфлікту інтересів у члена Наглядової ради Адомаса Аудіцкаса.

Разом з цим, з метою уникнення суперечностей та враховуючи застереження Секретаріату, висловлені у висновку від 17 грудня 2019 року № 4/19 пропонується ПАТ «Магістральні газопроводи України» до 01 липня 2020 року надати до НКРЕКП інформацію та відомості щодо виконання вимог частини третьої статті 23 Закону в частині усунення можливості контролю членом наглядової ради ПАТ «Магістральні газопроводи України» Адомасом Аудіцкасом над ТОВ «Енерго збут транс».

Крім того, Секретаріат у своєму висновку звертає увагу на необхідність надання ТОВ «Оператор ГТС України» та АТ «Магістральні газопроводи України» статутів та програми відповідності Оператором ГТС протягом не більше шести місяців з дати прийняття остаточного рішення про сертифікацію.

У зв'язку з цим пропонується ПАТ «Магістральні газопроводи України» та ТОВ «Оператор ГТС України» протягом 6 місяців з дня прийняття остаточного рішення про сертифікацію надати статути підприємств, приведених у відповідність до вимог чинного законодавства, з врахування особливостей відокремлення Оператора ГТС.

Крім того, ТОВ «Оператор ГТС України» не пізніше 01 лютого 2020 року має подати на затвердження до НКРЕКП Програму відповідності, розроблену на виконання вимог частини першої статті 31 Закону, яка враховує також особливі вимоги, що визначаються цією постановою.

Також, Секретаріат у своєму висновку звертає увагу на необхідність здійснення аналізу наявності у ТОВ «Оператор ГТС України» усіх активів і

дозвільних документів, необхідних для виконання основних функцій оператора газотранспортної системи, протягом трьох місяців з дня прийняття остаточного рішення про сертифікацію.

У зв'язку з цим ТОВ «Оператор ГТС України» протягом 3 місяців з дня прийняття остаточного рішення про сертифікацію має надати до НКРЕКП всі підтвердні документи та інформацію щодо усіх активів і дозвільних документів, необхідних для виконання ним функцій оператора газотранспортної системи.

У висновку Секретаріату також зазначені рекомендації, які потребують подальшого аналізу та наступного контролю з боку НКРЕКП за можливим наявним впливом зовнішніх обставин на фінансову спроможність ТОВ «Оператор ГТС України» після 01 січня 2020 року, зокрема в частині відборів природного газу з газотранспортної системи та виплат за договором купівлі-продажу частки протягом не більше шести/дванадцяти місяців з дати прийняття остаточного рішення про сертифікацію.

Слід відмітити, що в межах повноважень відповідно до чинного законодавства, 24 грудня 2019 року на засіданні НКРЕКП винесено питання встановлення параметрів регулювання, що мають довгостроковий термін дії, для цілей стимулюючого регулювання для ТОВ «Оператор ГТС України» на регуляторний період 2020 –2024 роки, а також встановлення тарифів для ТОВ «Оператор ГТС України» на послуги транспортування природного газу для точок входу і точок виходу на регуляторний період 2020-2024 роки з набранням чинності зазначеними рішеннями НКРЕКП з 01 січня 2020 року.

Слід також відмітити, що НКРЕКП з метою зменшення впливу зовнішніх обставин на фінансову спроможність ТОВ «Оператор ГТС України», зокрема, в частині накопичення боргів за відібраний природний газ компаніями з централізованого теплопостачання та операторами розподільних систем:

на засідання НКРЕКП, яке відбудеться 24 грудня 2019 року винесла питання перегляду тарифів на розподіл природного газу, зокрема, з метою приведення джерела покриття виробничо-технологічних втрат/витрат до економічно обґрунтованого рівня;

звернулася до Кабінету Міністрів України із пропозицією вирішення питання відбору природного газу компаніями з централізованого теплопостачання шляхом внесення змін до законодавства в частині забезпечення сталого постачання природного газу на об'єкти виробників теплової енергії.

Крім того, Секретаріатом було звернено увагу на необхідність подальшого нагляду і контролю з боку НКРЕКП та інших органів влади, зокрема Антимонопольного комітету України з питання дотриманням вимог щодо незалежності ТОВ «Оператор ГТС України» від групи НАК «Нафтогаз України», в частині дотримання вимог Закону України «Про публічні закупівлі». За рекомендаціями Секретаріату такий аналіз має бути проведений протягом шести місяців з дати прийняття остаточного рішення про сертифікацію.

З метою попередньої оцінки дотримання вимог щодо незалежності ТОВ «Оператор ГТС України» від групи НАК «Нафтогаз України» зазначаємо таке.

Пунктом 4-3 розділу IX «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про публічні закупівлі» встановлено, що протягом шести місяців з дня набрання чинності Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про публічні закупівлі» у зв'язку з відокремленням діяльності з транспортування природного газу» замовник, який буде здійснювати або здійснює діяльність з транспортування природного газу, має право без застосування передбачених цим Законом процедур закупівель укласти договори про закупівлю товарів і послуг з юридичною особою, яка буде припиняти або припинила здійснення діяльності з транспортування природного газу у зв'язку з виконанням вимог про відокремлення та незалежність оператора газотранспортної системи, якщо закупівля таких товарів чи послуг необхідна для забезпечення безперервного функціонування об'єктів газотранспортної системи України.

Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про публічні закупівлі» у зв'язку з відокремленням діяльності з транспортування природного газу» набрав чинності 01 грудня 2019 року.

Таким чином, процедура укладання договорів закупівлі (купівлі-продажу) природного газу для забезпечення безперервного функціонування об'єктів газотранспортної системи України тимчасово (не більше шести місяців) здійснюватиметься за переговорною процедурою, а в подальшому відбуватиметься за процедурою відкритих торгів як це передбачено Законом України «Про публічні закупівлі». Крім того, моніторинг дотримання в подальшому ринкових принципів у закупівлі товарів та послуг ТОВ «Оператор ГТС України», у тому числі природного газу необхідного для забезпечення безперервного функціонування об'єктів газотранспортної системи України, відбуватиметься в рамках програми відповідності ТОВ «Оператор ГТС України».

Враховуючи зазначене Програма відповідності ТОВ «Оператор ГТС України» має містити особливі вимоги/заходи, спрямовані на забезпечення дотримання прозорих та недискримінаційних відносин між Оператором ГТС та вертикально інтегрованою організацією, до складу якого входить/входив Оператор ГТС, або іншим суб'єктом господарювання, що входить до складу або є афілійованим до такого вертикально інтегрованої організації, щодо придбання та/або надання, та/або спільного використання товарів та послуг, а саме:

Оператор ГТС зобов'язаний розробити та впровадити правила та процедури придбання (та/або надання, та/або спільного використання) товарів і послуг у суб'єктів господарювання, у тому числі, що входять до складу або є афілійованими підприємствами вертикально інтегрованої організації, та/або у вертикально інтегрованої організації, до складу якого входить/входив Оператор ГТС. Такі правила та процедури мають забезпечувати механізм організації надання Регулятору інформації щодо укладення договорів на придбання (та/або надання, та/або отримання, та/або спільне використання) товарів та послуг із суб'єктами господарювання, що входять до складу або є афілійованими підприємствами вертикально інтегрованої організації, та/або з вертикально

інтегрованої організації, до складу якого входить/входив Оператор ГТС, та щодо умов таких договорів (у тому числі щодо цін (вартості) товарів і послуг за такими договорами), а також придбання Оператором ГТС товарів і послуг у суб'єктів господарювання, що входять до складу або є афілійованими підприємствами вертикально інтегрованої організації, та/або у вертикально інтегрованої організації, до складу якого входить/входив Оператор ГТС, та/або надання Оператором ГТС товарів і послуг суб'єктам господарювання, що входять до складу або є афілійованими підприємствами вертикально інтегрованої організації, та/або вертикально інтегрованої організації, до складу якого входить/входив Оператор, та/або спільне використання Оператором ГТС товарів і послуг із суб'єктами господарювання, що входять до складу або є афілійованими підприємствами вертикально інтегрованої організації, та/або з вертикально інтегрованою організацією, до складу якого входить/входив Оператор ГТС, виключно на підставі відповідних договорів з дотриманням вимог щодо:

відсутності конфлікту інтересів та прозорості;

неперешкоджання конкуренції;

унеможливлення перехресного субсидювання між Оператором ГТС та вертикально інтегрованою організацією, до складу якого входить/входив Оператор ГТС, та суб'єктами господарювання, що входять до складу або є афілійованими до такого вертикально інтегрованої суб'єкта організації.

При цьому, враховуючи рекомендації Секретаріату та з врахуванням законодавчо наданого тимчасового права Оператору ГТС здійснення процедур закупівель, укладання договорів про закупівлю товарів і послуг з юридичною особою, яка буде припиняти або припинила здійснення діяльності з транспортування природного газу у зв'язку з виконанням вимог про відокремлення та незалежність оператора газотранспортної системи, якщо закупівля таких товарів чи послуг необхідна для забезпечення безперервного функціонування об'єктів газотранспортної системи України за переговорною процедурою, пропонується здійснити аналіз дотриманням вимог щодо незалежності ТОВ «Оператор ГТС України» від групи НАК «Нафтогаз України» протягом 2020 року.

Стосовно порушених у висновку Секретаріату питань щодо забезпечення та вжиття ефективних заходів дотримання виконання Оператором ГТС плану розвитку газотранспортної системи на 10 років та моніторингу виконання вимог Закону, покладених на власника газотранспортної системи слід зазначити таке.

ТОВ «Оператор ГТС України» надано до НКРЕКП План розвитку газотранспортної системи на наступні 10 років, який знаходиться на розгляді НКРЕКП з одночасним розглядом виконання АТ «Укртрансгаз» Плану розвитку газотранспортної системи у 2018 – 2019 роках. Порядок розгляду цього питання визначається чинним законодавством та нормативно-правовими актами НКРЕКП.

Щодо покладених на власника газотранспортної системи вимог щодо надання необхідної співпраці та підтримки Оператору ГТС (модель відокремлення ISO) для виконання його функцій слід зазначити наступне.

Відповідно до частини другої статті 28 Закону на власника газотранспортної системи покладено обов'язки, які стосуються зокрема:

фінансування інвестиції, передбачених планом розвитку газотранспортної системи на наступні 10 років, або надання згоди на фінансування такої інвестиції будь-якою зацікавленою стороною, у тому числі оператором газотранспортної системи (модель відокремлення ISO);

забезпечення виконання фінансових зобов'язань, пов'язаних з активами газотранспортної системи, крім зобов'язань, пов'язаних з функціями оператора газотранспортної системи (модель відокремлення ISO);

залучення інвестицій для цілей розвитку газотранспортної системи, крім інвестицій, коли власник надав згоду на її фінансування будь-якою зацікавленою стороною, у тому числі оператором газотранспортної системи (модель відокремлення ISO).

Відповідні положення щодо гарантування виконанням власником газотранспортної системи законодавчо встановлених обов'язків щодо інвестицій в газотранспортну систему також містяться в підписаному між Міністерством фінансів та ТОВ «Оператор ГТС України» Договорі про передачу.

Крім цього, Програмою відповідності, затвердженою Міністерством фінансів України, передбачено порядок взаємодії з оператором газотранспортної системи, порядок моніторингу та обміну інформацією, в тому числі з НКРЕКП.

Зважаючи на викладене, на день прийняття НКРЕКП остаточного рішення про сертифікацію вжито всіх можливих заходів щодо нормативно-правового забезпечення та вжиття ефективних заходів дотримання виконання Оператором ГТС плану розвитку газотранспортної системи на 10 років та моніторингу виконання вимог Закону, покладених на власника газотранспортної системи.

Секретаріатом відзначено готовність щодо надання всебічної підтримки стосовно подальшого супроводження та участі в опрацюванні питань, які зазначені НКРЕКП в попередньому рішенні про Сертифікацію та мають відкладальний характер, а також при здійсненні оцінки додаткових питань, зазначених у висновку Секретаріату від 17 грудня 2019 року № 4/19 та розглянутих вище.

6. Висновки

Ураховуючи надані Подавачем запиту на сертифікацію, іншими заінтересованими особами та організаціями документи, дані та інформацію, а також висновки НКРЕКП, висвітлені у Обґрунтуванні до попереднього рішення про сертифікацію Товариства з обмеженою відповідальністю «Оператор ГТС України», затвердженого постановою НКРЕКП від 22 листопада 2019 року № 2482, висновки Секретаріату Енергетичного Співтовариства від № 4/19 від 17

грудня 2019 року, НКРЕКП встановлена можливість прийняття остаточного рішення про сертифікацію ТОВ «Оператор ГТС України».

При цьому, зважаючи на відкладальний характер вступу в дію деяких умов Договору від 22 листопада 2019 року № 1911000192 та Договору від 21 листопада 2019 року № 13010-05/197, а також рекомендації Енергетичного Співтовариства:

1. ТОВ «Оператор ГТС України» протягом місяця з дня прийняття цієї постанови надати до НКРЕКП:

1) належним чином оформлені копії:

Акта приймання-передачі частки у статутному капіталі ТОВ «Оператор ГТС України» із зазначенням дати приймання-передачі у зв'язку з укладеним Договором купівлі-продажу частки у статутному капіталі ТОВ «Оператор ГТС України» у розмірі 100 відсотків статутного капіталу між АТ «Укртрансгаз» та АТ «Магістральні газопроводи України» від 22 листопада 2019 року № 1911000192;

Статуту ТОВ «Оператор ГТС України», затвердженого АТ «Магістральні газопроводи України»;

витягу з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, що підтверджують зміну складу учасників ТОВ «Оператор ГТС України»;

Акта приймання-передачі майна із зазначенням дати приймання-передачі, складений відповідно до Договору про передачу на праві господарського відання державного майна, що перебуває в державній власності та використовується у процесі провадження діяльності з транспортування природного газу магістральними трубопроводами, від 21 листопада 2019 року № 13010-05/197;

документів, що підтверджують внесення інформації про передачу майна, що закріплюється на праві господарського відання, до Єдиного реєстру об'єктів державної власності;

2) інформацію та документи, що підтверджують переведення станом на 01 січня 2020 року від АТ «Укртрансгаз» до ТОВ «Оператор ГТС України» всіх працівників, необхідних для ефективного провадження діяльності з транспортування природного газу.

2. ТОВ «Оператор ГТС України» до 01 лютого 2020 року подати до НКРЕКП на затвердження Програму відповідності розроблену на виконання вимог частини першої статті 31 Закону України «Про ринок природного газу» та з врахуванням вимог, встановлених цією постановою.

3. ТОВ «Оператор ГТС України» протягом 3 місяців з дня набрання чинності цією постановою подати до НКРЕКП інформацію та документи, що підтверджують наявність у Товариства всіх дозвільних документів, необхідних для виконання основних функцій оператора газотранспортної системи.

4. ПАТ «Магістральні газопроводи України» та ТОВ «Оператор ГТС України» протягом 6 місяців з дати набрання чинності цією постановою подати до НКРЕКП статuti, приведені у відповідність до вимог чинного законодавства, з врахуванням особливостей відокремлення Оператора ГТС.

5. ПАТ «Магістральні газопроводи України» до 01 липня 2020 року надати НКРЕКП інформацію та відомості щодо виконання вимог частини третьої статті 23 Закону України «Про ринок природного газу» в частині усунення можливості контролю членом наглядової ради ПАТ «Магістральні газопроводи України» Адомасом Аудіцкасом над ТОВ «Енерго збут транс».

6. НКРЕКП протягом 2020 року із залученням Антимонопольного комітету України (за згодою) та Секретаріату Енергетичного Співтовариства (за згодою) здійснити аналіз дотриманням вимог щодо незалежності ТОВ «Оператор ГТС України» від групи НАК «Нафтогаз України».

24.12.2019

**Голові НКРЕКП
Членам НКРЕКП**

Обґрунтування Управління ліцензування до рішення Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, про прийняття остаточного рішення про сертифікацію ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ОПЕРАТОР ГАЗОТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ» (ТОВ «ОПЕРАТОР ГТС УКРАЇНИ»)

ТОВ «Оператор ГТС України» (код ЄДРПОУ 42795490) звернулося до НКРЕКП із запитом (вх. НКРЕКП від 04 жовтня 2019 року № 21100/1-19) на проведення сертифікації оператора газотранспортної системи та документами відповідно до Порядку здійснення процедури сертифікації оператора газотранспортної системи, затвердженого постановою НКРЕКП від 14 квітня 2016 року № 631 (далі - Порядок).

Загальна характеристика:

місцезнаходження юридичної особи: м. Київ, Кловський узвіз, буд. 7, пов. 16

Відповідно до положень статті 24 Закону України «Про ринок природного газу» (далі - Закон) під час процедури сертифікації Регулятор перевіряє відповідність суб'єкта господарювання, який подав запит на сертифікацію, вимогам про відокремлення і незалежність оператора газотранспортної системи, передбаченим цим Законом для обраної моделі відокремлення.

Згідно з пунктом 1 постанови Кабінету Міністрів України від 18 вересня 2019 року № 840 «Про відокремлення діяльності з транспортування природного газу та забезпечення діяльності оператора газотранспортної системи» (далі – Постанова), визначено обрати модель відокремлення діяльності з транспортування природного газу, яка передбачена статтею 27 Закону (модель ISO).

Пунктом 2 Постанови визначено, що Товариство з обмеженою відповідальністю «Оператор газотранспортної системи України» має право подати до НКРЕКП запит на сертифікацію оператора газотранспортної системи.

НКРЕКП відповідно до вимог Порядку було розглянуто подані ТОВ «Оператор ГТС України» запит на сертифікацію та документи, дані і інформацію та зважаючи на законодавче підґрунтя та прийняті Урядом заходи щодо забезпечення відокремлення і незалежності оператора газотранспортної системи, прийнято попереднє рішення про сертифікацію оператора газотранспортної системи (постанова НКРЕКП від 22.11.2019 № 2482), про що у той же день було доведено до відома Секретаріату Енергетичного Співтовариства.

Згідно з частиною шостою статті 24 Закону Регулятор протягом двох місяців з дня отримання висновку Секретаріату Енергетичного Співтовариства щодо попереднього рішення про сертифікацію розглядає такий висновок та приймає остаточне рішення про сертифікацію або про відмову у сертифікації.

Секретаріат Енергетичного Співтовариства (далі - Секретаріат) на підставі інформації, яка відображається в попередньому рішенні НКРЕКП про сертифікацію та іншої інформації, отриманої в ході процедури підготовки висновку, надав висновок від 17.12.2019 № 4/19 (відповідно до статей 3 (1) Регламенту (ЄС) № 715/2009 і статтями 10 (6) и 11 (6) Директиви 2009/73 / ЄС - Україна - Сертифікація GTSO), відповідно до якого ТОВ «Оператор ГТС України» може бути сертифікований.

Також, Секретаріатом було запропоновано також врахувати деякі умови, необхідні для прийняття остаточного рішення про сертифікацію, зазначивши, що у разі, якщо на дату прийняття НКРЕКП остаточного рішення про сертифікацію виконання деяких умов, встановлених НКРЕКП та Секретаріатом є неможливим з об'єктивних підстав, Секретаріат пропонує врахувати вимогу щодо надання підтверджуючих документів після прийняття остаточного рішення про сертифікацію.

Слід відмітити, що відповідно до умов Договору про передачу на праві господарського відання державного майна, що перебуває в державній власності та використовується у процесі провадження діяльності з транспортування природного газу магістральними трубопроводами від 21 листопада 2019 року № 13010-05/197, підписаного між Мінфіном та ТОВ «Оператор ГТС України», склад майна, що передається за цим договором на праві господарського відання, оформлюється актом приймання-передачі майна. Майно передається користувачу (ТОВ «Оператор ГТС України») на праві господарського відання починаючи з 7-00 01 січня 2020 року у разі виникнення таких відкладальних умов:

надання користувачеві остаточного рішення про сертифікацію Регулятором, прийнятого з урахуванням висновку Секретаріату Енергетичного Співтовариства;

наявність у користувача права на провадження діяльності з транспортування природного газу.

Крім того, згідно із Договором купівлі-продажу частки у статутному капіталі Товариства з обмеженою відповідальністю «Оператор газотранспортної системи України» у розмірі 100 відсотків статутного капіталу між Акціонерним товариством «Укртрансгаз» та Акціонерним товариством «Магістральні газопроводи України» від 22 листопада 2019 року № 1911000192, датою передачі права власності на частку у статутному капіталі ТОВ «Оператор ГТС України» є 01 січня 2020 року, якщо Умови (які зазначено нижче) були повністю виконані станом на 27 грудня 2019 року включно. Умовами передачі частки у статутному капіталі Товариства є:

1) прийняття Регулятором остаточного рішення про сертифікацію Товариства на основі висновку Секретаріату Енергетичного Співтовариства;

2) укладення договору про передачу на праві господарського відання державного майна, що перебуває в державній власності та використовується у процесі провадження діяльності з транспортування природного газу магістральними трубопроводами;

3) набрання чинності Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з відокремленням діяльності з транспортування природного газу»;

4) отримання дозволу Антимонопольного комітету України на концентрацію у зв'язку із передачею Товариству на праві господарського відання майна, що перебуває в державній власності та використовується у процесі провадження діяльності з транспортування природного газу магістральними трубопроводами, та набуттям Покупцем Частки у статутному капіталі Товариства відповідно до умов цього Договору.

При цьому ТОВ «Оператор ГТС України» надано інформацію та документи, що підтверджують виконання пунктів 2-4 зазначених вище Умов.

Враховуючи зазначене, управління ліцензування пропонує:

1) прийняти остаточне рішення про сертифікацію ТОВ «Оператор ГТС України» із датою набуття його чинності 01 січня 2020 року;

2) розмістити на офіційному веб-сайті НКРЕКП остаточне рішення про сертифікацію ТОВ «Оператор ГТС України» разом із висновком Секретаріату Енергетичного Співтовариства щодо попереднього рішення про сертифікацію.

Начальник Управління ліцензування

Ю. Антонюк

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

ПОСТАНОВА

Київ

№ _____

Про прийняття остаточного рішення про сертифікацію ТОВ «ОПЕРАТОР ГТС УКРАЇНИ»

Відповідно до пункту 7 частини першої статті 17 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», статей 23, 24, 27, 28, 29, 30, 31 Закону України «Про ринок природного газу», частини другої статті 1 Протоколу про приєднання України до Договору про заснування Енергетичного Співтовариства, ратифікованого Законом України «Про ратифікацію Протоколу про приєднання України до Договору про заснування Енергетичного Співтовариства», Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Прийняти остаточне рішення про сертифікацію ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ОПЕРАТОР ГАЗОТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ» (код ЄДРПОУ 42795490).

2. Ця постанова набирає чинності з 01 січня 2020 року.

Голова НКРЕКП

В. Тарасюк